II. évfolyam. Arad, 1887. Augusztushó 6. Szombat. 213-dik szám.

Szerkesztőség:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjszabás szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap után: szám **3** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Fél évre	6 „
Negyed évre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

A mi késik . . .

Arad, augustus 5.

Ha valaki megunná a bolgár-kérdést, azon valóban nem lehetne csodálkozni.

Nincsen éle, actiója már a fejedelemválasztás végnélküli proceduráinak.

Igy gondolkozik az európai közvélemény és a látszatot tekintve, aligha nincsen igaza.

Egy hét óta az európai saitó valósággal egy sentimentalis vén kisasszonynyá lett, ki a sokszor igért kérőt várja. Jön-e, vagy nem? Lemegy-e, vagy nem? Igen, vagy nem?

Természetesen itt a mexikói vőlegény szerepét Coburg herczeg járja, a ki felől nehány nap óta csak az lehet kérdés, hogy indul-e már Tirnovába, hogy fejedelmi esküt tegyen a bolgár népnek?

És a mig a találgatások végtelensége komolykodott és nevettetett egyszerre, addig hire jött, hogy Coburg herczeg bevégezte reggeli sétalovaglását és a Rustcsuk előtti yachtra kiadták a parancsot, hogy azt reparálni kell.

Ez a horribilis két nagy politikai hir sem változtatott egyelőre az európai politikai constellation.

Sem a reggeli sétalovaglás, sem pedig a yacht kijavittatás. Sophiából még ezek daczára is csökönyös nyugalommal jelentik, hogy azok a hirek melyek Coburg herczeg Bulgáriába meneteléről szólnak, legalább is koraiak. E közben Kálnoky gróf biztositja a portát, hogy ha Ausztria-Magyarország nagy háboruba nem kerekedik, mindig sulyt fog fektetni Törökország integritására.

A monarchiának pedig mostanság nincsen kilátása háborura. Törökországban tehát nyugodtan hazabocsátnak egy csomó tartalékost.

Nyugalmas jelek a nélkül, hogy a keleti politika megtudna nyugodni. Egy alábbi közleményünk szerint Oroszország még mindig a kielégitetlen s felsült ambitió és furfang dühével kutat egy támpont után, a melyre támaszkodva Bulgária mostani viszonyát egy chaossá zavarja össze.

A talaj azonban változott és az orosz aknamunkák legujabbika, most már Délmagyarország területén folyik és pedig akkora erővel és olyan sok lőporral, hogy a catastrophát tulajdonképpen a nálunk felállitott aknától Bulgáriának szánták. Orosz ügynökök és a politikai kémszolgálat különféle eszközü cselédei, állitólag nagy számban vannak ujra Délmagyarországon, a hol mint előkelő magánzók, háborithatlanul üzik szerepüket.

Megvalljuk őszintén, hogy mi ebben a jelenségben nem Ausztria-Magyarországnak egy uj veszélyét, de Oroszországnak egy uj qualificálhatatlan perfidiáját látjuk. A kormányt elég éber és erősnek tartjuk arra, hogy az ilyen több izben felmerült üzelmeit a kedves egykori szövetségesnek ellenőrizze, a vagy elfojtsa, ha szükség lesz reá. De a diplomatiai tisztességet régen láttuk annyira arczul verve, mint ebben az uj oroszságban, mely már a bagaria csizmás kozák durva leleményességét juttatja eszünkbe. Megtörtént tehát ismételten, hogy az igyekszik minél gyorsabban előre vinni egy politikai kérdés megoldását, a kire az nem is első sorban tartozik.

A mig Bulgária várja fejedelmét, addig Oroszország Délmagyarországról igyekszik uj pucscsot rendezni Bulgária ellen. Veszély és vér nem alterálja és nem is alterálta soha Oroszországot a hatalmi terjeszkedés terveiben. Országok siralma, elveszett szabadsága és koldusbotja nem ért fel egy percznyi meghatottsággal. Oroszország erős és dölyfös. Önbizalma erőszakoskodás és politikai cynizmusban nyilvánul.

Nem tart semmitől. Reá nézve **nincs felelősség semmiért.**

Talán a nemezis fog milliókért bosszut állani a legrabszolgább kormányzatu országon.

Lehet. Késhetik, de nem fog elmulni.

— **Baross Gábor** közlekedésügyi miniszter az országgyülés megnyitása után jelentést tesz a kepviselőháznak az államvasutak reorganisatiója s a posta és távirdaigazgatásában létesitett ujjászervezés tárgyában. Egyuttal benyujtja a posta-takarékpénztárakból szóló első évi jelentést.

Orosz üzelmek Délmagyarországon. A bulgáriai oroszpárt vezéremberei s a muszka ügynökök az utolsó időben mindenünnen kiszorulva Délmagyarországon folytatják aknamunkáikat a független Bulgária s vele együtt hazánk és Ausztria ellen. A P. Ll. egyik filippopoli tudósitója ugyanis azt jelenti, hogy a bolgár regenesség ellenségei el vannak határozva még egy merész kisérletre, hogy a jelenlegi bolgár kormányt megbuktathassák. Egy ily pucscs, számitása szerint vagy teljesen Oroszország javára változtatja meg a helyzetet, vagy rosszabb esetben rémületbe fogja ejteni az uj fejedelmet s egyben a bolgár viszonyok végleges rendezését teszi lehetetlenné, a mi ismét Oroszország javára szolgál. Az agitáczió tüzhelye ezuttal Délmagyarország, a hol a román és bolgár emigránsok orosz ügynökök társaságában mint fürdővendégek (Mehádia?) vagy nyári lakók tartózkodnak. — Hinni kell, hogy a kormány ezen veszedelmes embereket szemmel kisérteti, s ha már 1877-ben meg tudta akadályozni a székely pucscsot, most bizonyára meg fogja akadályozni, hogy Magyarország életérdekei ellen Oroszország barátjai és szolgái magyar területről rendezzenek egy nagyszabásu bolgár merényletet.

Az érték-kérdés.

II.

Az 1·15 és félnyi arány alapján egy Standard-obon ezüstnek 607/8 pencebe, és 10 font sterlingnek 102 frt 10 krba kellene kerülnie; 1886. végén azonban az ezüstnek az ára 45 pence vala (ma 44—44¼.)

Az árfolyamnak Londonra az arány szerint 138 frt 10 kron kellett volna állnia, azonban 126 frt 10 kron állott.

Tiz font sterlinget Bécsben tehát 12 forinttal olcsóbban lehetett venni, mint sem az az ezüst forintos belső értékének, illetőleg a jegyértékének megfelelt volna.

Ezen tény abban találja magyarázatát, hogy az ezüst veretés magánszámlára megszüntettetett, mire a kormányok 1878-ban saját érdekükben kényszeritve lettek és pedig a piacznak külföldi ezüsttel tularasztása folytán.

Ha t. i. az ezüstnek ára magasan állott, Londonban határozott összeggel egy bizonyos mennyiség ezüstöt lehetett vásárolni, mely utóbbit monarchiánkban ezüst forintosokba verve, azok nagyobb pénzértéket képviseltek, mint eredetileg ugyanazon mennyiség ezüstért Londonban kiadtak. Az ezüstnek kinálata napról-napra növekedett és ez által a bankjegymennyiség is, mely a bankpinczékben összegyült, ezüst helyében jött forgalomba. Az ezüstnek árfolyama pedig mindinkább leszállt. Soetbeer A. tanár szerint, — ki a legnagyobb ércz-államtudós és a legelőkelőbb kapaczitás értékügyekben — az Osztrák-Magyar monarchiában az ezüst termelése évente 50.000 kilo, az az annyi, mint 4 és fél millió forint és a meddig az állam az ezüstveretéseket a saját számlájára is be nem szünteti, folytonosan gyarapodik a készlet és ezzel a bankjegy-forgalom is.

1877. végével érczkészletünk 70 milió.

1886. végével már 139 millió ezüst volt, és

az egész forgalomban levő pénzmennyiség

1877. végén 640 millió forintból

1886. végén 740 „ „ állott.

Mindezeknek eredménye: Az **arany- és váltóárfolyamokhoz** mérve, **ezüstforintosaink értékének apadása körülbelül névértékének egy negyedével**; egy papirforintnak tulajdonosa az értékszabályozás esetében nem kaphat annyit, a mennyit ezelőtt követelhetett volna; a papirpénz nagy mennyiséggel megszaporodott és ez által megnehezitette mostani értékállapotunknak rendbehozatalát.

Vannak emberek, a kik nagy **disagióban, kivitelünkre nézve előnyt látnak.** Ha az ágió például 25% és az árunak árai a világpiaczon meglehetősen egyenlőek, bizonyos czikkekben virágzó külkereskedelem fejlődik. Vegyük például, hogy egy bizonyos mennyiség liszt a világpiaczon aranyban 10 forinttal jegyeztetik. Ezen esetben termelőink a külfölddel szemben versenyképesek. A külföldi, kevésbé értékes pénznket 7 frt 50 krért veszi. Ha most azon valószinűtlen, de lehetséges helyzetbe jönnénk, hogy ezen mennyiséget visszavásárolni kellene, akkor fizetünk — mert érczben: 12 forint 50 krt. Egy megint kisebb agio beálltával, az időközben megszaporodott drága készletet többé-kevésbé nagy veszteséggel tovább kellene adnunk. Igy van ez az **állampapirokkal** is.

A négy százalékos magyar áranyjáradék — mondjuk — száz forinton áll. A külföldinek 1000 forint e papirból, 25%-kos felpénz mellett 750 forintba kerül, és ő az államtó mégis 4%-kos kamatozást kap **aranyban** mely költséges érczpénzt mi 25%-kos veszteséggel vásároljuk be.

Az agio veszteségek az államnak minden esztendőben körülbelül 8 millió forintjába kerülnek.

Alkalmasint a papiroknál való ágio veszteségek ép oly nagyok, mint az ágio nyereség a kivitel egész összegénél.

Mások azt mondják, hogy tekintettel a körülményre, miszerint az Osztrák-Magyar monarchia kötelezettségei külföldön nagyobbak mint követelései, — lehetetlen lenne, esetleges nagy áldozatokkal beszerzett aranykészleteket állandóan az országban tartani. Ezen esetben a bank- érczkészlet ugy járna, mint járt boldogult Rhampsenit király kincseivel, t. i. azok minden éberség daczára, szárnyakat kapnának.

Csendes időkben mindenki megelégszik a kényelmes papirpénzzel, ha azonban valami válság aggodalmakat kelt, minden ember pengő pénz birtokában kiván lenni, és a bank- érczkészletre való roham megkezdődik.

A kis-forgalomban a forint még mindig egész forintnak tartatik, holott ennek névszerinti ára nagyon leszállt. A termelő tehát munkaerőben és élelmezési szerekben való szükségleteit mindaddig olcsóbban fedezi, mig e két tényező, mely őt versenyképessé teszi, lassan, de biztosan az ezüst elértéktelenedése következtében, a nagyban árulási árakhoz közeledik. Versenyképessége ekkor eltünik.

Statisztikailag kimutatott tény, hogy 1848 óta az ezüst árának csökkenése minden más árnak felszállásával és a megforditott eset együtt jártak.

Adók, aratási viszonyok, háboru, az élelmi árakra nem birnak **tartós** befolyással. A mint igaz, hogy a kereskedelem és szorgalom az utolsó évtizedekben nagyon is meg változott, — kétségtelen az is, hogy a nem rendezett érték nálunk az **általános drágasághoz** nagy mértékben járult hozzá.

Azon aggodalomra, hogy az **államjegyek esetleges behajtása**, azaz a forgalmi szerek kevesbitésére, a kamatláb felemelése következnék, azt lehet felelni: hogy e tekintetben a „tőkének" és „pénznek" fogalma összetévesztetnék. Közvetlen az állambukása előtt 1811-ben, a pénznemek forgalmi mennyisége roppant nagy volt, a kamatláb azonban mégis magas.

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája

(Augusztus 6.)

Örzsike.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti novelleteje. —

Irta: **Eötvös Margit.**

Bohó játszi gyermek volt. Reggel a fülemile panaszos zokogó dala ébreszté fel, vagy pedig a hamis napsugár, mely ma is első kötelességének tartotta, — daczára az illem, és a megszokott formaságoknak, — már hajnalhasadtakor a félig nyitott ablakon át belopódzni s tiszteletét tenni az ő kedves kis Örzsiké jénél. Ő még édesen szendergett, valamely szelid álom istenke lágy ölelő karjai között s álmában boldog mosoly játszadozott a piros ajkak közül, — bizonyosan „róla" álmodott . . . De az a hamis napsugár nem nyughatott s miután megsimogatta a szőke leomló fürtöket, mely mint egy aranyos palást takarta el a rózsás vállakat, addig ingerkedett vele, mig végre ámultan nyitotta fel nagy kék szemeit s édes mosolylyal üdvözölte a merész ébresztőt.

Edes mosolylyal, pedig lett volna ám oka reá neheztelni, hisz oly szép álmat zavarta meg az a csuf napsugár. Almában megvalósultak merész ábrándjai; elérte vágyainak netovábbját: szeretett s viszont szerettetett. Midőn azonban a prózai valóra ébredt, egyszerre eloszlott az édes álomkép s ő szomoruan gondolta el, mily boldog lenne, ha e szép álom be is teljesednék.

Nemes szive megbocsátott a bűneit megbánó napsugárnak s hivó szavára sietve ölté magara fehér reggeli ruháját s tiz perczczel később már künn volt a réten, testvérei a szerény, kedves mezei virágok között. Ez volt az ő világa, itt érezte magát teljesen boldognak. Ünnepélyes csend honolt körülte s ő leborulva a természet nagy templomában meghatottan s áhitattal rebegte el reggeli imáját hol minden saját nyelvén dicsőitette alkotójukat: az Istent. A madárkák halk csicsergéssel köszöntöttek az éltető napot; a virágok kellemes illatot lehelve küldték reggeli fohászukat a mindenható felé.

Elvégezve reggeli imáját, hozzáfogott kedves foglalkozásához; teleszedte kis kötényét himes virágokkal, hogy koszorut kössön belőlük s felékesitse fehér homlokát; vagy pedig haza vigye szegény öreg atyjának, ki csak egyetlen kis leányát szerette jobban a virágoknál. Hisz e kettő volt minden gyönyörüsége.

Mikor már tele volt a kis kötő sok szép virággal, leült Örzsike a harmatcsepp-gyémántokkal behintett gyepszőnyegre s elmélázva fogott a kedves munkához.

De mi az? a derült mosolygó arcz lassankint elkomolyodik, a piros ajkakról eltünik a mosoly s a ragyogó szemeket két forró könycsepp teszi még ragyogóbbá s azután végig pergett arczán, le a kis koszorura, egy bársonyos árvácska kélyhébe, hol, mint a többi harmatcsepp fényesen csillogott. Hosszan nézte legkövesebb virágát s eszébe jutott az árvácska története; eszébe jutott, hogy ő is oly árva, ki nem érezte sohasem az anyai szeretet melegét és sohasem ejté ki e magasztos szót: Anyám!

Még igen ici-pici Örzsike volt, mikor az édes anya elköltözött oda, honnan nincs többé visszatérés; mikor azután betöltötte hatodik évét, elszakitották őt az édes atya kebléről, melyen gyermeki szive egész szeretetével függött s elvitték egy nagy komor épületbe, melynek nagy ivezetü oszlopos folyosói félelemmel töltötték el. Itt azután ájtatos nénikék, kiket „tisztelendő nővéreknek" kellett hivnia s kik mind oly különösen voltak öltözve, — megtanitották sok szép hasznos tudnivalóra. Szivébe csepegtették a vallás szent igéit s ha olykor az édes anyára való emlékezés elszomoritotta, megvigasztalták ártatlan szivét és azt mondták neki, hogy nem vált el tőle örökre, hanem majd viszontlátja őt egykor az égben, honnan most áldólag kiséri figyelemmel gyermeke lépteit! hogy a halál nem az élet vége, hanem egy uj életnek kezdete, hol nincs többé köny, bánat és szenvedés, hanem örök boldogság és mosoly. S ő hitte mindezt s boldog volt ennek tudatában.

Év-év után mult. Végre befejezte tanulmányait s betöltötte tizenötödik évét. Könnyes szemekkel buczuzott el társnőitől, köszönő szavakat dadogott tanitónőinek és hangos zokogással borult a fejedelemnő keblére, ki az édes anya helyét pótolta nála s kit ő is végtelenül szeretett. A komoly sápadt nő, kinek arczán sok kiallott lelkifájdalom volt olvasható, megsimogatta Örzsike szőke haját s szomoruan tekintett reá.

— Isten veled édes leányom! Ne feledd el oktatásaimat s emlékezz szavaimra. Te most kilépsz e békés falak közül, melyeken keresztül nem hatolhat be a világ gonoszsága; hol a hit vigasztaló szava lassacskán minden fájó sebet beheggeszt. De ki fog védelmezni ezután téged a világ kisértései ellen, ki oly ártatlan és tapasztalatlan vagy még? Fogadd meg tanácsomat: Ne higyj könnyen az emberek szavának, s ne bizzál feltétlenül bennök, mert könnyen meg csalatkozol. Sokszor képmutatás játsza a jószivüség szerepét s nagyon gyakran gonoszság rejlik ott, hol egyenes jellemet sejtettél. Nemsokára eléred azon kort midőn a gyermekleány édes ábrándjai megvalósulnak, midőn megtestesülve lesz előtted az ideál, melyet képzeleted magának alkotott s ekkor szeress, mert ez az egyedüli boldogság, mely a föld lakóinak kegyosztalékül jutott a menny áldásiból, de jól vigyázz, mert az istenség ugyanezen érzéssel csempészte be a poklot a földre!" . . .

A csalódott nő könnyei egybeolvadtak az ártatlan leány könnyeivel s mindkettőjük szive elszorult. Vajjon miért? A fejedelemasszonynak a mult jutott eszébe, a fiatal leány pedig jövőjére gondolt.

Még egy csók, még egy ölelés és a zárda kapuja nyikorogva csapódott be utána s ő ugy érezte, mintha a csendes révből egy háborgó folyóra taszitották volna ki, melynek zugó áradatja ellen oly nehéz küzdeni a gyenge kéz által kormányzott sajkának, hogy el ne merüljön!

Az édes apa ezer kérdéssel halmozta el egy év óta nem látott leányát. A kocsi gyorsan robogott velök az uj otthon felé; vitte, vitte egy csendes falucskába, hol nagy örömmel várták Örzsikét, a lelkész leányát. — Ott hagyta a zárdát, de emlékeit elhozta magával s ezek voltak az ő egyetlen kincsei, melyek bearanyozták magányos napjait.

Már egy évet töltött az uj otthonban és egészen megelégedettnek érezte magát. A hosszú téli estéken felolvasott öreg atyjának s midőn lágy szellők szárnyán eljött a kikelet s csókjára a természet uj eletre ébredt, együtt barangoltak a réten és mezőn, s mig atyja örömmel legeltette szemeit, az ő egyetlen Örzsikéjén —, mint ő nevezni szokta — addig ő ibolyát szedett s koszorut kötött belőle, melyet azután kivittek az édes anya sirjára. Igy végre eljött a nyár s most Örzsike oly boldog, hogy nem cserélne senkivel: de mégis . . . . az oly leánykával, kinek van egy szerető édes jó anyja.

Most is árvasága jutott eszébe s azért lopódzott szemébe az a forró könycsepp. De nemcsak ez; egy szörnyü gondolat czikázott át agyán. Ha ugy öreg atyjától is megrabolná az ég? Oh, mily egyedüli állana a világon. Végig simitá homlokát, mintha elakarná üzni e sötét rémes gondolatokat. — Egyszerre léptek raja hallatszott; hátratekintett s egyszerre eltünt arczáról a bánat kifejezése. Edes atyja volt, ki gyermekét felkeresni jött. Szeliden simogatta meg Örzsike szőke hajat. Atyja közelében csakhamar elfeledett mindent s vidáman tekintett az aggastyán arczára. Jól esett látnia az ősz szakáltól környezett egészséges arczot. Aggodalmai teljesen eloszlottak s ismét vigan csengett hangja a repkénynyel befutott fehér házikóban.

Az öreg lelkész azon életerős férfiakhoz tartozott, kik nem szoktak hosszasan betegeskedni, hanem kiket rohamosan érint a halál hideg lehelete. — S midőn elmult a nyár s komoly egyhanguságával eljött az ősz, szomoruság ütötte fel tanyáját a lelkészlakban s elüzte onnét a boldogságot.

Aggódva összekulcsolt kezekkel állott Örzsike atyja kórágyánál, hol az élet a halállal vivott nehéz tusát. Oly fájó volt a válás gondolata hisz nem csak az élettől kellett bucsut venni, de az ő egyetlen kis Örzsiké jét is itt kell hagynia árván, egyedül!

Mit sem használt a zokogó leány hő imája, a halál kérlelhetlenül elvitte magával az édes atyja lelkét s csak a jéghideg porhüvely maradt ott elhalmozva Orzsike forró csókjaitól. De a tüzes csók nem hozta forrongásba halott vérét s két nap mulva elvitték őt is oda kis temetőbe, a szeretett hitves mellé, hol az már oly régóta alussza örök álmát.

Örzsike közel lett volna a kétségbeeséshez, hanem az Isten, az ártatlanok őre küldött hozzá egy mentő angyalt a lelkész nővére személyében, ki a fővárosban lakott s Örzsikét magával vitte.

Egy uj világ nyilt meg ismét Örzsike előtt. De a zajgó tömeg között is egyedül érezte magát s ugy vágyódott egy rokonlélek után, ki képes lenne őt megérteni. Bántotta őt, ha az emberek vidám nevetését hallá, — mikor ő oly boldogtalan volt. Csak a tanútlan, néma magányt óhajtotta, hol azután háboritlanul engedte át magát emlékeinek.

S ha a visszaemlékezés, e gyorsreptü madár meglebegteté szárnyait s visszarepült a multba, akkor megfeledkezett bánatáról. Száz meg száz kedves kép vonult szemei előtt, s ő ugy el tudott ezeken merengeni. Maga előtt látta a fehérre meszelt kis házikót, zöld zsaluival s barátságos szobáival, a kert tarka virágait; hallotta a madarak vidám csicsergését s ugy szerette volna mindezt itt is feltalálni, de — fájdalom — azt hiába kereste. Minden felől magas emeletes házak meredtek rá, melyek nem engedtek utat az ő kedves barátjának: a hamis napsugárnak. A kert virágait a szőnyegek és tapéták tarka virágai s a madarak vidám csicsergését a zongora mélabus accordjai pótolták.

Végre ebbe is beletörődött, sőt kezdte jól érezni magát. Obajtotta a társaságot s őrült, ha nagynénikéje estélyt rendezett. Egy különös, eddig ismeretlen érzelem lopódzott szivébe, mely fájt s mégis oly végtelen jól esett. Önkénytelenül eszébe jutottak a fejedelemnő szavai s elgondolta, mily igazat szólt jó tanitónője. Igen, Victor ép olyan, mint a minőt már gyakran látott álmaiban, de valóságban csak most talált fel. S ő szerette őt szive egész szenvedélyével s érezte, hogy ez az égető láng csak akkor aludnék ki, ha szive is meghidegül s megszünik dobogni. Szóval szeretett odaadással, bizalommal, a nélkül, hogy a fejedelemnő tanácsa is eszébe jutott volna. Ő csak a menyet látta s nem vette észre a poklot, mely tátongó mélységgel, elnyeléssel fenyegette. De mikor oly ártatlan volt, s oly feltétlenül bizott az ifjuban, a kit szeretett s kitől, mint hitte — szeretve volt.

Letelt a gyászév. Az idő, a feledés balzsamával enyhitette a fájó vérző sebet s Örzsike ismét a régi vidám, bohó gyermek, kinek oly bájosan áll, ha komolynak akar látszani

(Folyt. köv.)

Egy idegen a városban.

— Eredeti regény egy kötetben. —

[15. Folyt.] (Minden jog fenntartva.)

Irta: **Török Tivadar.**

XII.

A bányában.

A hogy Dersei a névsor vége feléhez jutott, az utóbb felvett munkásoké közt ott találta e két nevet: Kovács Lajos, Fejér Ferdinánd, s azonnal bemutatta a reá várakozó igazgatónak.

— Itt van mind a kettő most is!

A kamatláb magassága csak is a kinálat és kereslettől függ. A hol csekély a tőke, ott lehet a forgalmi szerek mennyisége még oly nagy is, a kamatláb mégis csak magas marad.

Magyarország némely vidékén még mindig 12 és 15%-kal számitolnak le, holott a fővárosban 3 és 4%-kal pénz kapható, a mi korántsem arra mutat, hogy azon vidékeken kevés pénznem lenne forgalomban.

A tőkében gazdag Angolország aránylag csekély pénzforgalommal bir, de azért a lehető legkisebb kamatlábnak örvend.

Nagyszabásu, igen szellemdús módok alkalmazása által Angolországban a pénznemekkel való forgalom leszállittatik.

A Londoni clearing-házak, azaz a kereskedők gyüléshelyei, hol utóbbiak kölcsönös követeteléseiket leszámitolás utján rendezik, 1880/81 évben például 5910 milliónyi font sterling forgalmat csináltak, holott monarchiánkban a Giro és Check-rendszer csak most kezdi magát lassan befészkelni.

Moess Károly.

KÜLFÖLD.

Katkow halála és a francziák. Floquet, a kamara elnöke levélben kinyilatkoztatta, hogy mint hirlapiró csatlakozik azon hódolathoz, melyet a franczia sajtó Katkow orosz nagy hazafi elhalálozása alkalmából kifejezett. — A franczia sajtó minden organumának Katkowról közölt áradozó czikkei, valamint a franczia hirlapiróegyesület, az egyetemi ifjuság és a hazafias liga tagjainak kifejezett részvétnyilatkozata alkalmából Benedict Malon socialista megemlékezik arról, hogy Katkow annak idején feljelentést tett Csernicsevski orosz iró ellen, kit a forradalmi oroszirodalom uttörőjének és kezdemenyezőjének szoktak tartani. E feljelentés folytán Csernicsevskit békóba verve Szibériába küldték. Katkow volt Muraviev Tirtaeusa is. — A franczia lapok több izben nagyon kikeltek ellene, szemére hányván, hogy Katkow Németország ellensége, hosszu ideig melegen kardoskodott a német-osztrák-magyar-orosz szövetség mellett. A franczia hirlapok elhatározták, hogy az elhunyt ravatalára koszorut küldenek, s Katkow lapjához részvét-táviratot intéznek. Azon a gyülésen, a melyen e határozatokat hozták, egy orosz alattvaló is jelen volt, s a tanácskozás folyamán csodálkozását fejezte ki a felett, hogy a franczia republicánus sajtó képviseltetni akarja magát annak a férfiunak a temetésén, a ki a franczia sajtót mindig lenézte, s ebből nem is csinált titkot, és a ki Hugo Victorról, midőn a politikai elitéltek megkegyelmezése végett a czárhoz fordult, tiszteletlenül nyilatkozott. Clemenceau „Justice“sze szerint a felhozott részletek a jelenvoltakra élénk benyomást keltettek, a lap azonban a felhozottak czáfolásába nem bocsátkozik. Deronlède már elutazott Moszkvába, s beszédet akar tartani Katkow sirjánál. A „Lanterne“-ben czikket is irt elutazása előtt Katkovról, hangsulyozván a franczia-orosz szövetség szükséges voltát stb.

— A bolgár fejedelemmé választás. A Havas ügynökség jelentése szerint a Coburg herczeg Sophiába érkezésére vonatkozó hirek még koraiak. A kormány nyilatkozata szerint a herczeg megérkezésének napja még nincs meghatározva. A regensek Rustschukban maradtak, miáltal Sophiába való megérkezésük késett. A bolgár emigránsok a szerb és a török rumeliai határokon ismét nyugtalankodnak. A kormány a szerb és a török kormányok részéről határozott biztositást nyert, hogy az emigránsok az illető hatóságok részéről pártolásban nem részesülnek és igy remélhető, hogy az emigránsok törekvéseikkel kudarczot vallanak.

Törökország és Monarchiánk A porta, a konstantinápolyi török lapok hire szerint, hosszabb jelentést kapott Bécsből, hogy Kálnoky gróf mikép vélekedik a keleti kérdés tárgyában. A jelentés azzal a biztositással végződik, hogy Ausztria-Magyarország érdekeivel azonosnak tartja az európai Törökország területi integritásának fenntartását. Addig, mig a monarchia nem bonyolittatik valami nagy háboruba, a mi jelenleg szerencsére nem is valószinü, nem fogja türni, hogy a balkán államok Törökország integritását sértsék. E biztositás következtében a porta a Maczedoniában állomásozó tartalékosok elbocsátása iránt intézkedett.

LEGUJABB POSTA.

— A gasteini császár-találkozás. A „Riforma“ üdvözli Németország és Ausztria-Magyarország uralkodóit a Gasteinban való találkozásuk alkalmából s meggyőződésének ad kifejezést, hogy a találkozás Európának nem lesz kárára és veszedelmekbe sodorni nem fogja. Európát a jelenben határozottan békés szellem lengi át, miért a találkozó uralkodók Olaszországgal és Angolországgal egyetemben szerencsét kivánhatnak egymásnak. Olaszország és Angolország a két uralkodó törekvését mindenha támogatni igyekeztek.

— Elzász ellen. Az elzász lotharingiai kormány az alája rendelt franczia magániskolákat utasitotta, hogy ezentul a vizsgáknál franczia könyvek helyett csak német könyveket, vagy német kiadónál megjelent franczia könyveket oszszanak ki jutalmakul. Erre az összes magániskolák beszüntették a jutalom-kiosztást. Colmárból ismét számos egyént utasitottak ki.

TÁVIRAT.

— Stanley él. —

London, augusztus 5. (Az »Aradi Közlöny« eredeti távirata.) **Stanleytől** ma Stanley-Poolból **levél érkezett**, melyben azt irja, hogy junius 18-án az Armohimi folyó vizeséséhez érkezett. Jól érzi magát.

NAPTÁR.

Augusztus 6. Szombat. Róm. cath. naptár: Ur sz. v. Sixtus. Prot. naptár: Sixtus. Ur sz. v. Görög orosz naptár (julius 25.)Anna, Olympius. Nap kél 4 óra 43 perczkor. Nap nyugszik 7 óra 28 perczkor.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

(megjelen mindennap).

előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Vidékre postán szétküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50 „
Egy hóra	1 „ 20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük, legczélszerübben posta-utalványnyal, **mielőbb beküldeni,** hogy a lap pontos expeditióját fennakadás nélkül teljesithessük.

Arad, 1887. augusztus hóban.

Az „Aradi Közlöny“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Uszodai titkok.

Annak idején nagy hossanát keltett leány és asszony körökben, hogy az uszodai terminusokat oda reformálták, hogy ezentul nem 10, de 11 óráig van joguk a nőknek a Maros habjaihoz.

Nagyon csalódnék, a ki azt hinné, hogy ezt az örömet talán egészségügyi vagy a kényelemszeretet által indokolt tényezők okozták, hiszen az uszoda nymphái azért ezentul is csak oly korán fogtak hozzá a fürdéshez, mint eddig s a különbség csak annyi volt, hogy ezentul egy órával tovább maradtak ott.

Ismerni kell azt, hogy mi az aradi nővilágnak az uszoda. — Semmi ehhez képest a bálterem. Ott csak a felett folyhatott a szóbeszéd, a mit a divatárusok alkottak, itt már azt lehet critisálni, a mit az Ur-Isten adott.

Es a bő anyaghoz van elég szakértelem is. Természetes azután az is, hogy az esetleges vélemények vagy megállapodások nem maradnak uszodai titkok, de mihamarabb kikerülnek a falak közül és eljutnak, vagy el lesznek juttatva az illetékes fülekhez.

Igy tudta meg csak nemrégiben is egy fiatal hivatalnok azt, hogy az ő szent és ihletett idealismusa általános kaczagás tárgyát képezi uszodai körökben. Mert milyen végtelenül szánalmas valamivé is fajul az a lángoló szerelem, ha az ideálnak minden szőke haj és kék szem daczára az egyik csipeje a másiknál két egész czentimeterrel magasabb?

Egy vékony kar, egy rosz helyre jutott szemölcs, vagy egy nem egészen sikerült lábikra hosszu és beható megbeszélés tárgyát képezi épp ugy, mint például a fürdőruhák különböző szabása.

A fejecskék órákig töretnek azon kérdés megoldása czéljából, vajjon miféle rejtett, vagy rejtendő ok is lehet az, a miért X kisasszony uszóköntöse szorosan összegombolódik az állig, vagy miféle commentár füzhető azon különösnek tartott körülményhez, hogy Y-né ő nagysága állandóan — harisnyákban fürdik?

Bizonyosra merem mondani, hogy Columbus felfedezése ezerszer kisebb sensatiot keltett, mint az az eset, midőn kiderült, hogy a 18-ik számu cabinnak az a nagy nevezetesség adatott az égi vagy valamelyik patikárius kegyelméből, hogy egyik tulajdonosnőjének a vizben még vörhenyes szemöldjeit szén feketékké varázsolja át!

Es e tekintetben a tus folytonos felülvizsgálat alatt áll. A kérdés azzal szemben, hogy mi volt, mindig az, hogy mi maradt!

Persze itt nagyon gyakoriak a ráfogások is, te tagadhatatlan, hogy mindenféle egyéb tekintetekben a corsot nagyon gyakran megelőzi — az uszoda.

Eltesebb körökben az érkezési idő képezi megfigyelés tárgyát.

— Ez az U.-né még is csak rettenetes egy asszony — hangzik fel a sugás-bugás a nagy lépcső társaságában. Ma is fél 11 órakor jött az uszodába. Mikor az uram a kávéházba megy ebéd után, akkor kezdik nálunk a takaritást!

Es nincs a világon az az „érdekes tárgy,“ mely megvitatást ne nyerne. Ha azok a locsogó habok beszélni tudnának legalább is anynyit, mint a száritásra kiaggatott fürdőruhák, ugy a 11 óra elkongása után női nyomdokokba lépő férfiak nagyon sok mindenfélét hallhatnának önmagukról is!

Mert rettenetes nagy a szabadság és merészség itt a fürdőben!

Egy megbizható szemtanutól, ki azt az idegveszélyeztető vakmerőséget követte el, hogy egy magasabb helyről bepillantott a titkok közé, hallottam, hogy itt valóságos kasztszerü elkülönitések is fordulnak elő.

A tus alatti kötélen csügg az egyik társaság, a lánez mögötti lépcsőn lubiczkol a legveszedelmesebbik, a vetközö padok hosszu és látható sorát foglalja el a legkaczérabb.

Ugyanez a szemtanu bámulatos dolgokat beszélt az ugrónőkről!

Valóságos rengő szobrok!

Az ilyen látvány nagyszerüségének tudata akadályozza meg azt, hogy az uszoda felé ponyva boruljon és idézi elő azt, hogy uszómesterekül csakis nagyon hig vérmérsékletü emberek vállalkoznak.

Ezekre aztán hiába támad a kérdések egész ostroma. Az uszodai titkokat az uszómesterek jobban megőrzik, mint azok a kik e titkok cselekvő vagy szenvedő alanyai.

Pedig az idei nyáron történt meg az, hogy egy visszatarthatatlanul házasulni készülő uri ember egy negyedórai zárkózott értekezleten akart vallomásra birni egy uszómestert. Hiába való volt minden törekvés! — Kérdezte volna csak meg a nagy lépcső egyik alakjától!

A mi magát az uszást illeti, kevés nő uszik szépen. A legtöbb áll a vizben, vagy a mint müszóval kifejezik, „hágja a vizet.“

De hát ki is megy közülök az uszodába — uszni!

Hiszen a rekkenő meleget a fris viznél talán jobban is lehüti egy kis fris — pletykaság!

Mercutio.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Az irók és müvészek társaságának fogadására alakult nagy bizottság tegnap délelőtt ülést tartott Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt. A bizottság tagjai majdnem teljes számmal jelentek meg, s az ülésen jelen volt Dolinay Gyula az irók és müvészek társaságának titkára is, kit a polgármester bemutatott a bizottság tagjainak. Salacz polgármester megnyitván az ülést, előadta, hogy a multkor megállapitott programm alig szenved változást. Az elszállásolásra nézve maga a társaság titkára is legkényelmesebbnek találja, ha az a szállodákban történik. A kirándulók legfeljebb százan lesznek, s igy elhelyezésük nem fog nagy nehézséggel járni. Továbbá az ismerkedési estélyen bankett nem lesz, hanem csak vacsorázás á la carte. Jelenti végül a polgármester, hogy az albizottságok részben már megkezdték müködésüket. Dolinay Gyula ezután elölegesen is meleg köszönetet mondott azért a kitüntető készségért, melyet az irók és müvészek társaságának kirándulási ügye Aradon eddig is találkozott s röviden vázolta a társaság évenkint ismétlődő kirándulásainak czélját, mely legfőképen az, hogy az irók és a közönség a közvetlen érintkezés által közelebb hozassanak egymáshoz. Kijelenti továbbá, hogy a társaság kiránduló tagjai nem akarják terhelni sem a várost, sem annak közönségét, s minden költséget maguk ohajtanak fedezni, az elszállásolást is bele értve; ők csak szives kalauzolást és barátságos ismerkedést kivánnak és kérnek. Elmondja ezután, hogy az irodalmi és müvészeti előadásban, mely fele részben az E. M. K. E., fele részben pedig a Kölcsey-egyesület javára fog rendeztetni a szinházban, körülrülbelül a következők fognak részt venni: Komócsy József megnyitóul egy eredeti költeményét szavalja el az esetre, ha Jókai Mór nem jönne el, a mit különben megigért; Ábrányiné Wein Margit az operaház tagja énekel; Siposs Antal, a kitünő zongoramüvész egy uj szerzeményét adja elő; Kiss József a balladaköltő szaval; Hevesi József, a „Magyar Salon“ szerkesztője prózai munkát olvas fel, vagy esetleg felolvastatja valamelyik szinmüvészszel; Mikszáth Kálmán, kit méltán sorozhatunk már irodalmunk jelesei közé, szintén tart felolvasást; Szendrői Szabó Lajos az operaház jeles fiatal tagja énekel; Helvey Laura a nemzeti szinház kiváló müvésznője egy egészen uj dolgot ad elő: „Vörösmarthy „Szép Ilonká“-ját, melyhez Ernyey József irt zenét, s a Budapesten szükebb körben már bemutatott melodráma kétség kivül nagy hatást fog kelteni; Ábrányi Emil, Szabó Endre Reviczky Gyula és Várady Antal költeményeket szavalnak; Bercsényi Béla a nemzeti szinház jeles müvésze egy monologot ád elő; Rausch Károly zongoramuvész szintén megigérte közremüködését, vagy e helyett esetleg egy hegedü-piéce kerül előadásra; továbbá van remény arra is, hogy az operaház igazgatósága elengedi Kordin Mariskát is; P. Szathmáry Károly veterán irónk egy rövid elbeszélést olvas fel. — A programm tehát rendkivül gazdag, de a körülményekhez képest egy pár szám talán elmarad belőle, hogy az előadás tulságosan hoszszu ne legyen. — Salacz polgármester kijelentette, hogy Arad város közönsége mindazt meg fogja tenni, a mit a vendégszeretet parancsol, s nevezetesen a szállással való ellátást kötelességének ismeri, bármint szabadkozzék az ellen a társaság titkára. A bizottság egyhangu helyesléssel kisérte a polgármester szavait. — A polgármester ezután arra kérte a még nem müködő albizottságokat, hogy mielőbb alakuljanak meg, s ezzel az ülés véget ért. — A mint a titkártól értesültünk, a kiránduló társaság testületileg ohajtja felkeresni a 13 vértanu kivégzési helyét, s diszes koszorut is hoznak magukkal, melyet két hölgy helyez az emlékköre. Az aradi honvéd-egylet részéről Lukácsy Miklós elnök fogadja a társaságot az emlékkőnél, a mire valószinüleg Komócsy József fog válaszolni, s igy a kegyeletes kivonulásnak ünnepélyes jellege lesz. Megemlitjük még, hogy a bécsi irói körökből eddig tizen jelentkeztek a kirándulásra, s majd minden nagyobb lap lesz képviselve Dolinay Gyula tegnap délután tovább utazott Erdélybe, hogy ott is előkészitse a kiránduló társaság utját.

— Az augusztusi közgyülés. Arad szab. kir város törvenyhatósági bizottsága által f. évi augusztus hó 10-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésre folytatólag még a következő ügydarabok vétettek fel. 25. A tanács jelentése Pénzi Sándor Sark. a molnár 4. sz. Furner Jánosné György u. 47. sz. Szabó Mátyás b. v. választó u. 7. sz. Petrovics Tivadar Uj-Terem u. 30 sz. — Eberlein Ferencz Sark. a molnár 18. Bing Ede főut 5. sz. Konicsek Sándor Kápolna u. 23. Náder József Kiss Ernő 4. sz. — Grünberger Jak. Petőfy u. 4 sz. Weszely István, radnai ut 1. a. — Mezey József Kápolna 8. b. — Frick Antal lövész 1. a. — Neumann testv. pécskai ut 21. sz. — Walter Johanna Kapa u. 47. sz. — Bendó Matyás Kossuth u. 55. sz. a. uj épitkezésük községi adómentesitése iránt. 26. A tanács előterjesztése az adófelügyelő által junius és julius hóban le és előirt állami adók után esedékes községi adó elő és leirása tárgyában. Arad 1887. augusztus 5-én. Institoris Kálmán főjegyző.

— Az isteni tiszteletek tartása az aradi ágostai hitvallásu evangelikus templomban augusztus hóban a következő sorrendben eszközöltetnek: Augusztus 7-én német, 14-én magyar, 21-én német, 28-án magyar nyelvü isteni tisztelet, mely mindenkor délelőtt 10 órakor veszi kezdetét.

— Márki Sándor dr. a körünkben időző jeles tudós fővárosi és gymnasiumi tanár, ma reggel Radnára utazott, hogy az ottani zárda levéltárában kutatásokat tegyen. Vele mentek Jancsó Benedek dr. és Dömötör László tanárok. Dömötör László a solymosi várról fog természethü képet késziteni

— Es hol találjuk őket?

— Lent a bányában.

— Felkeresheti őket az én emberem?

— Oh igen, azonnal!

— De nem hivatalos személy; ez gyanakodóvá tenné őket.

— Ertem. A bányamesterrel csak tessék rendelkezni kapitány ur!

— Ismét köszönöm! A viszontlátásra igazgató ur!

— Volt szerencsém!

Ezzel elváltak és Dersei, Nyikulájjal a kocsihoz tért, honnan magával vitte a két rendőrt s ezeket Nyikulájjal együtt bemutatta a bányamesternek, ki az igazgató sorainak olvasása után, azonal intézkedett és felszólitotta őket, hogy kövessék a bánya lejáratához. Ez egy nagy faépület volt, telve hosszu s könnyü nyelü csákányokkal, különféle sóvágó eszközökkel, munkás ruhákkal. Oldalt egy kis ajtó nyilt, honnan a bányamester kevés vártatva hosszu köpenyeket és egyszerü fadarabokra erősitett faggyu gyertyákat hozott ki.

— Es most öltözködjünk át, kapitány ur! Az oldal falak a lejáratnál ma nagyon nedvesek és ugy csepegnek, hogy vissza csak tönkre tett ruhákban jöhetnénk!

Pár percz mulva egy sajátságos külsejü karavánná változott át az öt ember. Mindegyikükön hosszu vászony köpeny volt, telve rozsdaszinü sópecsétekkel; fejüket szinte igy összepecsétezett szalmakalap fedte s valamenynyi égő gyertyát tartott kezében. Nyikuláj igen mulattatóan nézett ki ebben a costumeben. Ehhez járult borzasztó komolysága, melylyel mindenáron mutatni akarta, hogy szerepe fontosságát átérti.

A bányamester végre a lezárt nagy csapó-ajtóhoz lépett és a vaskarikától fogva felnyitotta. Hüvös, nyirkos levegő csapott fel a setét nyilásból.

— Kérem, kapitány ur, tessék lassan és vigyázva utánam jönni! — figyelmeztette a bányamester, mire lassan lefelé lépett az első lépcsőkön. Dersei követte őt, s utánnuk haladt Nyikuláj, majd a két rendőr.

Az első tiz perczben keskeny, meredek lépcsőkön szállottak alá. s oldalt a falat még nedves föld képezte. A negyedik lépcsőfokhoz érve azonban, a keskeny lejáró falai csillogni kezdtek a sárgás gyertyalángoktól, s Dersei olykor sulyos cseppeket érzett kalapjához ütődni. Megtapintá a falat s ugy tapasztalta, hogy az már sikos só; a kalapjára hulló cseppek az olvadó sótól származtak.

— Vigyázz! — kiáltá a bányamester, — a lépcsők már itt sóból vannak és sikamlósak!

Az egész társaság nagy ovatossággal csuszkált lefelé a sürü sötétségben az alig-alig égő gyertyákkal. A levegő mindegyre nehezebb, nyirkosabb lett s az átható sószag és az a bizonytalanság, hogy az ember nem tudja, hogy hol jár, szorongóvá tette valamenynyiük kedélyét. Nyikuláj érezni kezdte rendőri müködésének veszélyeit, mig az utána jövő két rendőr átkozta a gazembereket, a kik után — hitük szerint, — egészen a pokol közelébe kell lemenni, hogy elcsiphessék. Mintegy másik tiz perczuyi haladás után, egyik uj lépcső fordulónál egy hosszu rothadt tapad várt reájuk. Minden kinálás nélkül helyet foglaltak rajta. Fáradtak voltak valamennyien és olyan gyorsan lélekzettek, mintha hoszszas futás után értek volna oda.

A mint igy csendben ültek, a bánya mélyéből elhaló kalapácsütések zajoltak fel. A munka folyt és közbe-közbe sajátságos elnyujtott szavak kiáltva zsongtak be a négyszögü lépcsőfalazat közé. Kevés pihenés után ismét utnak inditá őket a bányamester, s a mint mélyebbre hatoltak, néhány percz mulva megszünt, beolvadt a talapzatba a szükös falazat és elragadó látvány tárult eléjük.

A bánya első nagy tárnnájában voltak, hol több száz munkás dolgozott földre tett lámpája mellett. A csákányok és kalapácsok ütései most már tisztán hangzottak s ezeknek visszhangja összeolvadt a munkások olykori jelző kiáltásaival. A csillogó lámpák százai, földreszórt csillagok képét adták. Még egy pár lépcső és Derseiék lent voltak a tárna talaján, s alig pár lépésnyire, már dolgozó munkások guggoltak előttük. Lépteik alatt recsegett, ropogott a sok széttaposott apró sógöröngy.

A kapitány csakhamar megállitotta a kis karavánt és felkérte a bányamestert, hogy szólitson elé egy munkást a ki Nyikulájt a keresett két emberhez vezesse.

— Pet-ru, Pet-ru! Vigyáázz! — kiáltá vontatottam a bányamester.

— Haal-loom! — jött vissza a válasz.

— Váár-laak! — kiáltott még egyszer a bányamester, mire pár percz mulva egy magas csontos alaku munkás termett előttük, kezében a hosszunyelü vágó csákánynyal, a ugy volt öltözve, mint a többi. Egész melle a derekáig meztelen volt, s csak a csipőjétől lefelé takarta testét egy közönséges vászon lábravaló.

— Szerencse fel! bányamester ur! — szólott a munkás.

— Szerencse le Petru! Mi ujság?

— Rend; semmi egyéb bányamester ur!

Hol dolgozik a Kovács Lajos és Fejér Ferdi? — szólott reá azonnal a bányamester.

— Vagy igen! A negyedik uj tárnában. Ketten éppen egy között törnek át, a harmadik tárna felé!

A bányamester Dersei felé fordult, ki közel vonta át magához és pár szót sugott a fülébe, mire a bányamester ujra Petruhoz fordult:

— Itt van ez a jámbor ember, — szólt Nyikulájra mutatva, — jó ismerőse a Lajcsinak és Ferdinek. Hidd el őt hozzájuk, hogy találkozzanak!

— Igenis, bányamester ur!

Nyikulájhoz még egy pár szót szólott halkan a kapitány, s aztán reábizták Petrura, ki egy jó negyedóra mulva már magára hagyta a szük utczához hasonló közben a három „jó ismerőst.“

Ferdi és Lajcsi felkeltek guggolásukból és lámpáikat kézbe véve kiváncsian tekintettek az uri kiváncsiak bánya toilettejébe öltözött Nyikulájra.

— Adjon isten! — kezdé Nyikuláj.

— Adjon isten, mormogta bizalmatlanul a másik kettő.

— Hát nem ismernek reám? — kérdé Nyikuláj csodálkozó arczal.

Nem bizony! — volt az egyhangu válasz

— En vagyok Nikuláj! A Jánosék fogadójától, a némai utról. Nyikuláj, a darabont!

— Ja, ugy? — immelte Lajcsi.

— Igen hát! — Es én itt nem érzem magamat ugy, a hogy kellene! — Mondják csak, lehet itt nekünk valót beszélni?....

— Miféle nekünk valót? — idegenkedett Ferdi Nyikulájtól s gyanakodva nézett reá.

— Ugyan mit jezsuitáskodnak itt! Hiszen ha kitátom a számat, hogy honnan és kitől jövök, hát megesznek örömükben!

— Na, halljuk! — bökte ki Lajcsi durván.

Nyikuláj furfangos félénkséggel nézett körül és tettetett titkolodzással kérdé:

— De hát nem hall senki minket?!

— Nem, nem! — biztatták most a többiek hiszékenyen, — csak ki vele! Kitől jön?

— Zomorától, — sugta Nyikuláj.

— Hát jó, ha tőle jön, de akkor mondja meg azt is, hogy hol van ő?

— Hogy hol van? — kérdé Nyikuláj hirtelen meglepetve, — hogy hol? — Hát ott van, a hol ez terem! — kiáltott fel gondolathoz jöve Nyikuláj és a másik pillanatban belemarkolt zsebébe és egy marék bankót tartott a többiek orra elé. Ezeknek a szeme káprázott a régen látott sok pénzre és mindjárt bizalmasan vették körül Nyikulájt.

— Hogy van Zomora? Mit csinál?! — kérdé Lajcsi.

— Együtt vannak Stefánnal?!

— Hisze tudják, hogy Stefán elment onnan!

— Honnan?

— A hol eddig volt...

— A Lunka erdőből?! — szalasztotta ki Ferdi, — mire Nyikuláj rettentő zavarba jött. Mindjárt eszébe jutott, hogy mennyire megörvend a kapitány, ha megtudja, hogy Stefán a megszökött fegyőr a Lunkában rejtőzik. Lajcsi és Ferdi észrevették a Nyikulái zavarát és szinte megijedve kérdezték a máskülönben is ismeretlen embertől:

— Mi az? — Maga valamit akar talán tőlünk? — tette hozzá fenyegetőleg Lajcsi és mind a ketten körülfogták. Nyikuláj azonban feltalálta magát és elég nyugodtan mondá:

— De hogy is akarok! — Rosszul vagyok ettől a sószagtól. Ezt meg kell szokni, hogy kiállhassam!

— Vagy ugy? — mormogta Lajcsi, — hát menjen fel és várjon meg. Majd elintézünk mindent és holnap abba hagyjuk munkát. Ugy e Ferdi?

Ez eppen válaszolni akart, midőn a köz bejáratánál négy alakot vett észre. A bányamester volt a rendőrökkel és Derseivel.

— Rögtön velünk jöttök! — parancsolá a kapitány.

— Hát ki az ur? — kérdé elképedve Ferdi.

— Azt majd a dorosi városházán tudjátok meg! — Kötözzétek meg őket! — szólt Dersei a rendőrökhez.

Es azok abban a perczben meg is tették.

(Folyt. köv.)

Aradmegye monographája számára. Eddig is több érdekes néprajzi és történelmi felvétel eszközöltetett a nevezett munkatársak által, a mely mümellékletül fog csatoltatni a monographiához.

— **Megelőzték a vonatot.** Csütörtökön délután nagyobb társaság indult el Aradról Paulis felé az államvasutak vonatán. Gyorokig csak eljutottak, itt azonban egyszerre legnagyobb meglepetésükre azt veszik tudomásul, hogy a vonat nem a szokás szerint nehány perczig, hanem 46 perczig tehát teljes háromnegyedórát várakozik, mert Radnán marhalerakodás van, s az onnan jövő vonat késik. A kik csak Gyorokig jöttek, azok persze nem törődtek az egész dologgal, a tovább utazni szándékozók azonban nem kevés boszuságot éreztek. Hogy a dolgon valahogy segitsenek, leszállottak s gyalog neki indultak Paulis felé, hová egy teljes félórával előbb érkeztek meg, mint a vonat mely 3/4 4 helyett 1/4 6 órakor robogott be a paulisi indóház elé. Mint halljuk ilyen marhalerakodás minden csütörtökön van Radnán. Ha ez igy van, ugy az utazó közönség érdekében segiteni kellene a dolgon.

A **Merkl-czirkusz első előadása** tegnap ment végbe óriási nagy és előkelő közönség jelenlétében, mely valósággal elragadtatottnak mutatta magát a társulat kitünő erőinek bámulatosnak nevezhető productiói által. A társulat női és férfi tagjai, mind egytől egyig kiváló aquisitiók ugy, hogy a társulat általuk az elsőrangu lovarkörök niveauján áll. A lovak pompásan vannak trainirozva, az egyes számok karika csapásként következnek, s a közönség egy tarka képekben változó folytonos productio-csoportozatban gyönyörködik. Az egyes producteuröket a közönség a szószoros értelmében elhalmozta tapsaival, de leginkább a Wilson-testvérek tornamutatványait tapsolták freneticus zajjal. — Altalában nem tudjuk a közönségnek eléggé ajánlani, hogy ne mulassza el a társulat nehány előadását megtekinteni, mert igen ritka mutatványok szemlélője lesz.

— **Az első aradi önkéntes tüzoltókar** f. év és hó 7-én délelőtt 10 órakor az uj városház emeleti kis termében parancsnoksági ülést tart, melyre a t. cz. választmányi tag urak meghivatnak. Tárgysorczat: folyó ügyek és uj tagok felvétele. Arad, 1887. augusztus 3. Az elnökség.

— **A csanádmegyei gazdasági egylet** vasárnap azaz f. hó 7-én tartja Makón délelőtt rendes évi nagygyülését; délután pedig a kórház előtti téren állatkiállitást s ezzel kapcsolatosan lóvásárt rendez. Ugyanezen alkalommal eszközöltetik a ló-tenyésztési jutalom dijosztás is. Makó 1887. augusztus 4-én, Páll Sándor e. titkár.

— **Baleset.** Egy Besesek Mihály nevü 12 éves napszámos-gyermek tegnap egy pernyávai ház fedeléről leesett és sulyos sérüléseket szenvedett.

— **Megbirságolt dohánytermelők.** A pénzügyőrök a napokban Nagykamarás községében a kincstári dohánytermelők által dohánynyal beültetett földterületek felmérésével foglalkoztak és a dohánynövények között futópaszuly és káposzta növények beültetése általi szabályellenességre jöttak reá, miért is megbirságoltattak: Szakál Mihály, Szakál András, Vámos István, Káli Imre, Szegedi András, Szabó Istvánné, Farkas András, Bojtos József. Ismételten figyelmeztetni kivánjuk a dohánytermelő közönséget, hogy figyelemmel legyenek a törvényre és ne adjanak alkalmat arra, hogy a pénzügyőrök által megbüntettessenek. A pénzügyőrök röviden bánnak el az emberrel ilyen ügyekben, a hol a kincstár megkárositásáról van szó.

— **„Itt a feleségem!“** Egy aradi fiatal menyecske heteken keresztül azzal kinozta férjét, hogy engedje őt csak két hétre vala melyik közelben levő fürdőre. A férj egyelőre himezett-hámozott mig végre belátta, hogy addig mig neje fürdőn lesz, neki sem ártana egy kissé kirugni a hámból s élvezni egy ki szalmaözvegységet. Beleegyezett tehát neje kérésébe és hogy távol se legyen tőle Borszekre (Erdélybe) akarta küldeni. A menyecske ebbe is beleegyezett. A költségvetést elkészitették. Az utiköltségen kivül s menyecske naponta öt forintot kért. Az összeget a férj azonnal a nő kezecskéjébe juttatta, a ki is a másnap reggel vonattal el indult Borszékre. A kis menyecske utközben összetalálkozott nehány leánykori jóbarátnőjével, kik szintén egyik hunyadmegyei fürdőbe indultak volt. A menyecskét e társaságnak sikerült annyira kapaczitálnia, hogy a borszéki fürdőre való kirándulását megváltoztatta és velök tartott. A kis menyecske ugy gondolkodott, hogy ezáltal a férjétől kapott összegből még megis takarithat valamit. A szalmaözvegységre jutott férj pedig egy egész héten keresztül minden este ellátogatott a népszerübb kerthelyiségekbe. Esténként a mi férjünk csak ugy szórta a „floreseket.“ Egyszer azonban midőn belepillantott tárczájába a lelkiismerete vádolni kezdte, hogy ő szalmaözvegysége alatt háromszor többet költ el, mint a mennyit kedves ki feleségének engedélyezett napi költségekre. Elhatározta magát, hogy egy hétre ő is itt hagyja a városi lump-életet és átrándul —mig felesége haza érkezik —egyik Hunyadmegyében levő gyógyfürdőre. Ugy is lett, Az első nap kitünőleg érezte magát annyival is inkább, mivel egyetlen aradi ismerőst sem vett észre. Elszánta magát, hogy mint „fiatalember“ mutatja be magát egyes családokról, hadd éljen egy kis jó világot. Másnap épen ismerkedési estély rendeztetett, mely tánczczal vette kezdetét. Szalmaözvegyünk bemutattatja magát egyik-másik családnál s a bemutatás után nem gondolt többé semmivel. Belemelegszik a tánczba, sorba vette a sok szép lányokat. — Egész este csak róla beszéltek, elhalmozták minden dicsérettel az est hősét, mint ilyenkor szokás, ha egy csinos, jó tánczos fiatal ember kerül a fürdőestélyekre. Egyszer azonban éjfél után midőn női keringőre került a sor egy fekete gyászruhába öltözött nő áll meg előtte és felkéri „a keringőre.“ Egymásra néznek. A férfi majd hanyatt vágódott s irtózatos hangon kiáltá „Itt a feleségem!“

— **Beszüntetett ösztöndij.** Vertán István aradi főgymnasiumi tanulónak Bibits-féle 210 frtnyi ösztöndiját a vallás és közoktatásügyi miniszter beszüntette.

— **Érdekes szerzemény.** Jancsó Benedek dr., az aradi főreáliskola derék tanárának legközelebbi tanulmányutja alkalmával sikerült a fekete-gyarmati ev. ref. templomban a 15-ik századból származó freskóképek hiteles másolatát megszerezni az aradmegyei monographia számára.

— **Esküvő.** Eberlein Ferencz aradi polgár Mariska leányát nőül veszi Beck Gyula, az esküvő ma megy végbe.

Roseth Arnold, az aradi lyceum képzett fiatal tanára — mint értesülünk — hasonló minőségben a szolnoki gymnasiumhoz fog kineveztetni.

— **Hordók között.** Ihász István 53 éves napszámos a mint egy pinczében a hordókat hengeritette, véletlenül két hordó közé került és sulyos testi sérüléseket szenvedett.

— **Hymen** ifj. Fischer Antal b. csabai fiatal kereskedő eljegyezte Dávid Malvina kisasszonyt, Nagy-Becskerek egyik legszebb leányát.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** Az első aradi önkéntes tüzoltókar müködő tagjai által folyó évi julius hó 24-én rendezett tánczvigalom 83 frt 49 kr bevételt, ebből 61 frt 49 kr kiadást és 22 frt felesleget eredményezett, mely utóbbi összeg önkéntes felülfizetésekből származván, a felülfizetőknek ez uton is hálás köszönetét nyilvánitja, Aradon 1887 augusztushó 3. A rendezőség.

— **Iparügyek.** Iparigazolványt nyertek ujabban Aradmegyében Magyavádon Novák József kerékgyártóiparra. Szemlakon: Bittenbinder Conrád vegyeskereskedésre. — Csanádmegyében: Kunágotán Gonda Ferencz szabó iparra. — Hunyadmegyében: Hátszegen Szabotics Rozália szatócs üzletre, Tracher Ferencz szücs iparra, mig ellenben Aradmegyében: Ó-Paulison özv. Turza Sándorné a néhai férje által üzött szatócs kereskedést és Hunyadmegyében: Piskin Pflanczer József szatócs üzletét megszüntette.

Hazánk és a főváros.

— **Milán király Tátra-Füreden.** Milán szerb király, Sándor trónörökössel ma délelőtt két napi tartózkodásra Budapestre érkezik és a fővárosból három heti időzésre Tátra-Füredre utazik.

— **Kossuth Lajos** nagy hazánkfiának egészségi állapotáról örvendetes hirt közöl egy rokona, a kinek az a szerencse jutott osztályrészül, hogy hosszabb időt tölthetett együtt a nagy számüzöttel Courmayeurben, hol Kossuth Lajos a nyári évad alatt üdülést keres. Kossuth Lajos julius 7-én hagyta el Turint, hogy Courmayeurbe utazzék, hova nővérét, Ruttkayné asszonyt, az orvosok a gyógyforrások használata végett küldték. Az illető együtt utazott Kossuthtal és Ruttkaynéval. A kis társaság három napot töltött utban, egy-egy napot töltöttek Chotillonban és Aostaban, az utóbbi helyen megszemlélve a római és hübérkor nagy emlékeit s julius 10-én érkeztek meg Coumayeurbe, mely a történelmi nevezetességü aostai völgy északi részének egyik legszebb pontja, a Mont-Blanc tövében, hol a természet pazarolta szépségeit. Kossuth Lajos itt tölti a nyarat. Most is fáradhatlan a sétában ép ugy, mint abban az időben, a mikor öreg barátjával Ihász Dániel ezredessel járt a hegyekbe botanizálni s ép oly érdeklődéssel figyeli meg a természet szépségeit és csodáit, mint évekkel ezelőtt. Kedvencz foglalatossága a botanizálás és háromnégy órai sétáiról sohasem tér vissza a nélkül, hogy nehány ritka példányt ne vinne haza a gazdag alpesi flórából, s rendkivüli nagy örömére van, ha a férgek által elpusztitott herbariumának példányait pótolhatja. A nap többi részét olvasással, irással és társalgással tölti s e közben szorgalmasan szivja vastag czigarettáit, melyeket mindig maga készit. Este tiz óráig rész vesz a társaság kártya játszmájában, melyben szintén nagy kedvét leli és teljes szórakozását találja. A kormányzó rendkivül egészségnek örvend. Alakja ma is a nagy napokra emlékeztet, arczán az élet üde pirjával, ajkain ama kimondhatatlanul kedves, szivélyes mosolylyal és szemeiben azzal a lángoló tüzzel, melynek megragadó bübáját még a 85 év viharja sem volt képes elfátyolozni. Az utolsó négy-öt év majdnem nyom nélkül haladt el felette. Testének frissesége és járásának ruganyossága majdnem változatlan. Emlékezőtehetsége bámulatos: szellemének ébersége valóban rendkivüli; étvágya jó, kedélye élénk és kedves, szóval a vállaira sulyosodó 85 év, ugyszólván, meg sem látszik rajta. — Ruttkayné egészségi állapota, mikor Kossuthtal utra kelt, rendkivül gyenge volt, de a gyógyforrások használata, valamint az üde hegyi levegő már eddigelé is a javulás utjára terelték Kossuth Lajos szeretett nővérét.

— **Halál mulatság közben.** Vidáman töltött éj után, borzalmas reggelre virradt az a két könnyüvérü nőcske, a ki szerdán este vendége volt az István főherczeg szállodában lakó Hochmann Adolf ügynöknek. Hárman mulattak négy fal között kora estétől késő hajnalig. Az 52 éves férfi, a ki egész életében barátja volt a zajos mulatságoknak s nem riadt vissza a kicsapongásoktól sem, ez alkalommal a szokottnál is többet ivott. Annyira tullépte a rendes határt, hogy virradatkor hirtelen erős vérhányás fogta el s rövid idő alatt kilehelte lelkét halálra rémült barátnői szemeláttára. A sikoltozásokra összeszaladt a szálló népsége és orvost hivatott, de már elkésve. Hochmann nem tért többé magához. Az orvos, a ki a halál beálltát constatálta, nem tartá valószinütlennek azt a feltevést, hogy az ügynök mérgezésnek lőn áldozata. E miatt holnap felbonczolják a holttestet.

— **Rövid hirek.** Terebesen király által is megnézendő hadgyakorlatra harmincz ezer katona van összepontositva, mely számnak egy harmada honvéd. — Halason a pestmegyei tanitók közgyülésén Szász Károly püspök és és Tóth József tanfelügyelő is részt vettek; volt ez alkalommal banquette társasvacsora s a város által rendezett gyümölcskiállitás. — A Kisfaludy-gőzösnek, a mint hire jár, nagy baja történt. A keddenéjjel kitört viharban eltört a gépe. Jó, hogy mindjárt Sio-foknál történt, mert a tó közepén nagy baj eshetett volna. A gép megcsinálása több napba kerülvén, most Siófok és Füred közt yacht közvetiti a közlekedést és postát. Ime egy kiáltó bizonyság, hogy nem egy gőzös kellene a nagy Balatonra. — Mármarosban a farkasok, medvék elszaporodtak, sok kárt tesznek s a lakosság hajtóvadászatot kért ellenök. — Kis-Körösön egy elbocsátott cseléd boszúból felgyujtotta volt gazdája kettős száraz-malmát a város végén. — Tolna-Tamásiban Kiss János járásbirósági albiró, az itélő tábla határozatánál fogva, sok rendbeli panaszok miatt, fegyelmi vizsgálat alatt áll s fel is van függesztve hivatalától.

A nagy világ.

— **A király szava.** Madridból a következő érdekes esetet jelentik: Nehány nap előtt Krisztina királyné gyermekeivel meglátogatta hires Segovia városát. A régi kápolna kapuján egy szüz Mária kép függ, melyről az a rege, hogy abból az időből származik, midőn ott a mórok laktak és azután nyomtalanul eltünt és csak a catholicus vallás ujjáébredésekor került ismét elő. A királyné karjára véve fiacskáját a kis királyt, azonnal a kápolnához hajtatott, hogy ájtatosságát végezze. Az ajtó küszöbén a királynét a medinai herczeg beszéddel kivánta üdvözölni, de alig mondta el a bevezető szavakat, a kis király oly iszonyu sirásra fakadt, hogy a közel állók egy hangot sem hallottak tőle. A királynét ez a váratlan eset nagyon zavarba hozta, miből csak a herczeg leleményessége mentette ki. A herczeg ugyanis mélyen meg hajtja magát és ekkép szólt: „A király szava előtt mindenkinek el kell hallgatni.“ A királyné derült kaczajban tört ki a szellemes ötlet felett s példáját követte a környezet.

— **Rövid hirek.** A bécsi Mária Terézia-szobor felállitásához már hozzá fogtak. Legelőször az állami ércöntőben készült allegorikus alakokat, az Erőt, Bölcsességet és Kegyet és a Turbainnél öntött Igazságot állitták fel, melyek a császárné trónja körül állnak. A 220 mmázsa sulyu főalak, külön szerkezetü kocsin s több darabban, a jövő héten vitetik a jövő héten a muzeum-terre. A szobor leleplezése a jövő év május havában lesz — Stanley expeditiója most Vadelay felé tart s oly vidékeken jár, a hol eddig kutatók még nem voltak, miért biztos hirsket csak nehány hét mulva lehet várni. — Egytiz éves fiu velocipéden Reichenbachból négy nap alatt utazott Berlinbe, mi ily nagy melegben figyelemre méltó sporteredmény. — Catániában a cholera folyton pusztit s a huszezer lakosu Paternoban naponként harmincz-negyven ember hal meg; irják hogy Nápolyban, Resinában és Gaetában is fordult volna már elő több gyanus haláleset.

CSARNOK.

Egy levél.

Carmen Sylvától.

Az „Aradi Közlöny“ számára románból forditotta:

[Folyt és vége.] **Papp Hermin.**

„Eleget voltam beteg“ mondám, „most nincs többé időm arra!“

Herbert és én nem beszéltünk semmit arról, ami leginkább foglalkoztatott bennünket; ő mindig felolvasott, de nem tudta, mit olvas és én nem tudtam, mit hallok. Az idő hátra maradt részét sétálással töltöttem, a szobában fel és alá sétálva, mint az oroszlán a ketreczében.

„Nem sokára olyan leszek mint „Ilenny!“ mondám „nem birok egy perczig sem nyugodtan lenni.“

„O pfuj! „volt Herbert válasza egy oly tekintettel, melyet máskor nem mert ismételni.

Akkor azt hittem, hogy az az idő türhetetlen s nem fog soha végződni. Mert nem érkezett még semmi levél, csak most tudom, hogy annak sok édessége volt, az volt utolsó tavaszom, zápor és zivatarral, felhőkkel és napsugarakkal, a kábitó illattal. Fiatalodom s erősbödik, ha ő rá gondolok. Ugy tetszett, mintha mérnem kellene feláldozásom nagyságát. A jövőről soha sem beszéltünk, csak mindig a multról. Hogy mint köszöntem meg neki mindazon szép órákat melyeket ő nekem szerzett! Ő pedig, hogy köszönte nekem, hogy én az ő világitó melege voltam.

Egy nap levelet kaptam az intézetből, melynek megpillantásánál összerezzentem. habár azirás bizonytalan és idomtalan volt, mégis megismertem, hogy Reinholdé. Eleinte nem is birtam felbontani, annyira reszkettek ujjaim.

Igy hangzott:

„Edes és hü feleségem!

Szivem mélyéből adok hálát az Istennek, ki megszabaditott az éjből s megengedte, hogy lássam ismét a napot. Két nap mulva karjaidban leszek!

Örökké a tied!

Reinhold.“

Az intézet igazgatójának egy levele volt hozzá csatolva. Reinhold csodásan meggyógyult, s annyira óhajt haza menni, hogy már nem lehet többé visszatartani. Nagy csendben és sok elővigyázattal jelenlegi állapotában elutazhat.

Tizszer is elolvastam a levelet s mig olvastam körülöttem minden oly rut lett, és egy nagy pusztaság végtelen magánynyal. Ugy-e, nem volt többé szabad Herbertre gondolnom, csak férjemre? De nem vagyok hősnő, kedvesem, hogy ne gondold azt!

Még jó, hogy nem viseljük homlokunkon gondolatainkat, mert az ajkak hallgathatnak s a sziv dobogása nem árulja el magát. Csak a jó isten és én tudom mit gondoltam én azon órában, de mélyen el van az már temetve és egy nagy követ görditettem reá mindenkorra.

Midőn eljött Herbert, átadtam neki a levelet, a nélkül, hogy egy szót szóljak. Futólagosan átolvasta, aztán kezeiben összenyomta, ismét felbontotta és elolvasta, mig kezei reszkedtek s egy köny hullott a papirra. Karjaiba vetettem magam, és sokáig, nagyon sokáig maradtam hü szive mellett. Beszélni egyikünk sem mert e halálos órában. Ő folyton csak könyeimet csókolta le, melyek záporként folytak, és zokogott, mintha szive szakadna meg. Többször kisérlette meg valamit mondani, de nem birt, fejét mozgatta és mosolygott, mint mosolyog a haldokló. Végre az ajtóhoz ért, még egyszer vissza fordult, kezével intett még egyszer, aztán a hely, hol állott, üres maradt, s én a hol álltam, térdre estem, könyektől elvakitva.

Nem haltam meg akkor. Lehet, hogy sok erőm van. A fájdalom, mint tüzes nyil járta át lelkemet. Kezemet számra tettem, hogy ne kiáltsak. Egyszer csak a mint távolról hallom Ilenny fog csikorgatását, s a mint vissza nézek, látom a lánykát saját lábain állva az ajtóban mint egy tünemény, lábujjhegyen karjaimba jött, melyeket kinyitottam s gagyog valamit mint: „Mama.“ A dajka örömtől sugározva jött utána, örülve, hogy a meglepetés oly jól sikerült, majdnem megijedt látva megrázkódtatásomat, de sietve kezdte elmesélni, mit csinált, hogy ez a csoda sikerüljön.

A lányka szobáját elkészitettem Reinhold számára. Ilenny ezentul velem fog aludni, Azon naptól fogva, nem voltam többé ideges; megszünt mindörökre. Láttam. a mint az Ilenny dajkája, a szobaleány és szakácsné csodálkozva néznek rám, a mint egy csendes órában a tükörbe néztem. Hajam egész fehér lett.

Igen, én egy levelet akartam irni, hol is hagytam.

„Megérthetted tehát hosszas hallgatásomat.“

Ha mindent tudnál, még jobban megértenéd.

„Mit beszéljek mindazon évekről, melyek oly egyhanguan folytak egymás után félelem és remény közt, mig elérkezett az idő, midőn Ilenny járni kezdett, kevéssel atyja meggyógyulása és vissza jövetele előtt. E pillanat oly megható volt és ugy megreszketett, hogy alig birod elképzelni. Reinhold öreg lett, s szomoruan tekintett ősz hajamra és midőn Ilennyt meglátta kérdé: „A mienk ez?“ — Alig végzé szavait, egy félelmes zokogásba tört ki, engem halálos felelem fogott el, féltem szivszélhüdéstől, avagy agyvelő gyuladástól, vagy egy ujabb betegségtől, mely őt érheti. De a zivatar elmult minden rosz következmény nélkül. Sőt ellenkezőleg, mintha valami elolvadt volna benne. Oly szelid és szeretetteljes lett.

Még most is látom mint veszi Ilennyt először ölébe, fejecskéjét mellére szoritva, másik kezével pedig szoritva Ilenny kezecskéjét, egész másképp, mint Herbert szokta tenni! És én öleltem kicsiny és nagy gyermekemet, szivem mélyében pedig bocsánatot kérve tőlök, hogy egy pillanatban megfeledkeztem róluk!

„Azóta életemben nem történt semmi a mit érdemes volna meg emliteni. Ilenny nagy és szép lett, s beszél néhány szót, a melyeket csak Reinhold és én ertünk; órákig sétál velem karonfogva. Nézzük a virágokat, a pillangókat és örülünk a szép meleg napnak, ha pedig hideg van, nézzük, mint kergeti a szél a faleveleket; történeteket is emlitik, a haladók ránk néznek, de azért nem jövök zavarba, hanem én is rájok nézek merészen, mig elmennek.

„Sokat olvasunk együtt, ő sokszor elalszik, én pedig tovább olvasok, hogy fel ne ébredjen. Játszunk dominot és lottót, s képzeljük magunknak, hogy nemsokára Ilenny is képes lesz játszani velünk.

„Reinholdnak különösen abban telik nagy öröme, hogy fésülje Ilennyt. Valóságos szenvedélylyel bontja fel Ilenny dus haját, mely egész a földig ér, és fésüli, majd igazitja s ismét elbontja. Ilyenkor oly megelégedettek mind a ketten, hogy én gondoskodhatok a szükségesekről. Egy gondos emberré lettem s mindent magam vezetek,

„Amint látod, az én házam nem egy fiatal embernek való, az én életem, nagyon egyforma és érdektelen. Azért bocsáss meg hosszu levelemért. Te magad követelted, s most tán nem lesz türelmed elolvasni. De én egy beszédes öreg asszony lettem, tán beszédesebb annál is inkább, mivel kevés alkalmam van beszélni.

„Most élj boldogul, s küldj szeretett fiaddal egy arczképet, hogy birjam magamnak képzelni, mint nézel ki.

Hü megemlékezésedért fogadd köszönetemet! Nagyot jót tett nekem.

A te öreg

Agastád.“

Szerkesztői üzenet.

— **S. I. urnak Apáczán.** A kérdésben informáltuk magunkat, s nézetünk szerint nem lenne czélszerü a tárgyalás alatt levő és még meg nem oldott ügyben idő előtti felszóllalást közölni, mely esetleg épp azoknak árthatna, kiknek az ön czikke használni kiván. Különben is ugy értesültünk, hogy a vásárlásra jelentkezők mikénti részesülése még nincs végleg megállapitva, s ez irányban tárgyalások lesznek. Illetékes helyen ugy is első sorban a kisebb részekre jelentkezőket óhajtják kielégiteni, s ez megfelel az ön intentiójának is.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos piaczi árak Aradon.

— Augusztus 5. —

1. **Gabnanemüek:** tiszta buza legnehezebb 6 frt 60 kr, közép 6 frt 50 kr, kétszeres legnehezebb 6 frt — kr, közép 5 frt 90 krajczár, rozs legnehezebb 4 frt 60 kr, közép 4 frt 50 kr, árpa legnehezebb 4 frt 40 kr közép 4 frt 30 kr, zab legnehezebb 5 frt 80 kr, közép 5 frt 70 kr, retek-repcze legnehezebb — frt — kr, uj kukoricza 5 frt 60 kr mkint.

2. **Liszt:** legfinomabb 0-ás 17 frt 80 kr, legfinomabb I. 15 frt 40 kr, zsemlye 14 frt 40 kr, fehér kenyér 13 frt 60 kr, fekete kenyér 10 frt 50 kr, rozs 12 frt 80 kr, tengeri — frt — kr mmkint. Dara tiszta buzából 17 frt 80 kr. Arpakása 16 frt — kr mmkint.

3. **Hüvelyesek:** borsó 17 frt 50 kr, bab 10 frt 80 kr, lencse 18 frt 20 kr, köleskása 11 frt 60 kr, burgonya 4 frt 80 mmkint.

4. **Széna:** 1. kötött legjobb 4 frt 80 kr, középszerü 4 frt 50 kr, kötetlen: legjobb 4 frt 50 középszerü 4 frt — kr egy mmázsa.

5. **Kötött vagy ágyi szalma:** legjobb 1 frt 80 kr, középszerü 1 frt 60 kr egy mmázsa.

6. **Takarmányszalma:** legjobb 1 frt 80 kr, középszerü 1 frt 60 kr, egy mmázsa.

7. **Alomszalma:** legjobb 1 frt 20 kr, középszerü 1 frt — kr, egy mmázsa.

8. **Fa:** bükk 3 frt 15 kr, cser 3 frt 15 kr, szilfa 3 frt 10 kr, fenyő 2 frt 50 kr. egy köbm.

9. **Hus:** marha 52 kr, borju 72 kr, disznó 48 kr, juh 32 kr; disznózsir 60 kr, szalonna 52 kr, vaj 1 frt 20., olvasztott vaj — frt — kr. egy kilo.

10. **Vegyesek:** Borszesz 36 kr, tej 10 kr. fehér ó bor 30 kr, fehér uj bor 22 kr, vörös ó bor 80 kr, vörös uj bor 6 kr, eczet 6 kr, pálinka (szilva) 40 kr, sör 28 kr egy liter.

Vegyes közlemények.

— **Az ujszeged-vereshází ármentesitő társulat** védmüveinek kiépitésére a társulat elnökségénél csütörtökön délutan tartatott meg az árlejtés. A vállalatra, a melynek költségei 170,000 frttal vannak előirányozva, nyolcz pályázó jelentkezett. A legolcsóbb ajánlatot Deutsch Zsigmond budapesti vállalkozó tette ki előirányzott összegből 31 és 1/10 százalékot engedett.

— **Mérsékelt menettérti jegyek** kiadása Budapestről—Bruckon át Bécsbe, valamint viszont is. Nagy-Boldogasszony ünnep alkalmából folyó évi augusztus 13-án Budapestről-Bruckon át Bécsbe, valamint viszont rendkivül mérsékelt menettérti jegyek fognak kiadatni következő árakon: II. oszt. 13 frt 50, III. oszt. 9 frt 40 kr, megjegyezvén, hogy a Budapestről Bécsbe szóló menettérti jegyek aug. 13-án a 10 óra 33 perczkor este, a Bécsből Budapestre szólók ellenben a 11 óra 10 perczkor este induló személyvonathoz adatnak ki, mely jegyekkel a visszautazás bármely személyszállitó vonattal, gyors és express vonat kivételével bezárólag augusztus hó 22-ig történhetik. Gyermekekre nézve következő kedvezmények engedélyeztetnek: Két 10 éven aluli gyermek számára az illető kocsiosztályra szóló egész jegy váltandó. — Egy ily gyermek a II. osztályban egy egész II. oszt. jegygyel utazhatik. A III. kocsiosztályban egy gyermek felnőtt kisérőjével együtt egy egész II. oszt. jegy váltása mellett utazhatik. Podgyász szabadsuly nem engedélyeztetik. Budapest, 1887. aug. 3. Az igazgatóság.

Szeszüzlet.

(Augusztus 5.)

(B.) Az üzlet szilárd. Készáru nagyban 27.25—27.50, kicsinyben 27.75, hordó nélkül per 100 liter.

Budapesti gabnatőzsde.

(Augusztus 5.)

Gyenge kinálat, tartózkodó vételkedv 8000 mm. jött forgalomba 8—10 krral ólcsóbb árakkal. Tavaszi buza 7.32—7.34, őszi buza 6.82—6.83, őszi zab 5.35—5.37, tavaszi zab 5.70—5.72, tengeri augusztus—szeptemberre 5.38—5.39, tavaszi tengeri 5.42—5.43, káposzta-repcze 11.75.

IDEGENEK NÉVSORA.

(Augusztus 5.)

Fehérkereszt-szálló. Gróf Oroszy N., és család, Vácz. Bojráth István, birt., Pészak. Adamovits S., igazgató. Nádas. Porsche Vilmos, tanár. Pádé. Baruch M., titkár, Stettin. Heinrich Ferencz, Mály L.-né, magánzók, Bpest. Kulicsek János, magánzó. Buziás. Strachbrigent S., magánzó, Tuvkeve. Juránek Sándor, magánzó, Ujkut. Schwarcz Emil, keresk., Szeged. Mosman J., Fleisher N., Vetzelberger Emil, utazók, Bpest. Löwinger Ignácz, Steinitz J., Rozenfeld F., Singer Sándor, utazók, Bécs. Steiner N., utazó, Nagyvárad.

Nádor-szálló. Sugár Béla, birt., Kovácsháza. Lázár Kálmán, fogalmazó, Benczencz. Ajtay Sándor, erdész, Kisindia.

Háromkirály-szálló. Gróza János, esperes, N.-Halmágy. Knauer József, jegyző, Petris. Bönes Károly, tiszttartó, Silingyia. Scherfer Mór, keresk., Kisiratos. Kohn Lipót, keresk., Lalasincz.

Arany-szarvas-szálló Janania J., Bukovina.

Felelős szerkesztő és kiadó:
HINDY ÁRPÁD.

Nyilttér.

Előkelő orvosi tekintélyek u. m.
dr. Korányi tr. kir. tanácsos. dr. Kézmárszky tr., dr. Kétli, dr. Schwimmer tr., dr. Stiller tr., dr. Müller Kálmán egyetemi tr, dr. Grosz Sándor megyei t. főorvos, dr. Reinitz, dr. Herman S. főorvos stb. Budapesten; dr. Kállay Adolf rendelő-orvos Karlsbadban; dr. Braun tr. udvari tanácsos, dr. Rokitansky tr. kormánytanácsos, dr. Schnitzler tr., dr. Oser tr., dr. Winternitz tr., dr. Herz egyetemi tr., dr. Rott tr., dr. Marenczeller, Eulenthali dr. Kautz, dr. Gold udv. orvos, dr. Batsy a bécsi orvosi collegium titkára s b. stb. Bécsben: itélete folytán.
KORONA-FORRÁS
(HYGIEA-SPRUDEL)
Radkersburg mellett Steierországban.
Legjelesebb, legtisztább égvényes savanyuviz
a
Hygiea-Sprudel
nemcsak a legkitünőbb, legkellemesebb izü és legegészségesebb ital, hanem egyszersmind az emésztési, lélegzési és vizelés szervezetek bajaiban
elsőrendü gyógyviz.
BORRAL VEGYITVE KITÜNŐ.
Kapható Aradon minden nagyobb füszerkereskedés és vendéglőben.
A forrástermény egyedüli elárusitója:
MAUTNER ADOLF,
BUDAPEST, Arany János-u. 36. sz.
Legjobb óvszer a kolera ellen.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

42711—1887. sz. 60 1—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatóságának az épités alatt lévő „sunja-uj-gradiskai vasutvonal felszereléséhez legkésőbben f. évi **szeptember hó végéig** bérmentve a budapesti központi szertár, esetleg pedig a zágrábi szertárba történendő szállitás mellett az alább felsorolt leltári tárgyakra lévén szüksége, ezen tárgyak szállitására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A szállitandó tárgyak a következő csoportokban a részletesebb mennyiségek közlése nélkül soroltatnak fel:

1. Szerszámok, vas- és aczélból készült eszközök. 2. Butorzat és asztalos munkák. 3. Bádogos- és lámpaáru készitmények. 4. Fanemüek, vasalt emelő és bontó rudak, létrák, hágcsók, kerékgyártó és kádár készitmények. 5. Bélyegzők, pecsétnyomók, keletsajtók, lyukasztó és ólomzárfogók. 6. Órák. 7. Fecskendők és harangok. 8. Vasból való pénzládák, pénz- és menetjegy-szekrények. 10. Kefeáruk. 11. Fehérnemü, ágynemü és pokróczok. 12. Bőröndös munka. 13. Merő eszközök és műszerek. 14. Mérlegek. 15. Távirdai és jelzési készülékek. 16. Különfélék és pedig: pályakocsik, köszörükövek, vonalzók, beteghordágyak, szén-kosarak, jelző-kürtök, köpő-ládák vasból, kelet-mutatók, vas nyoszolyák, palaczkok, poharak, takaróponyvák, jelző-sípok, gyógyszer-szekrények, tintatartók, üveg-gyanta és kender-tömlők, kalauz-kürtzsinór, kökorsók, stb.

Ezen szállitásra nézve a m. k. államvasutak 24722—86. sz. általános, valamint az illető tárgyakra vonatkozó különleges szállitási feltételei az idézett szabványrajzok és minták, nemkülönben az ajánlati ürlapokban tett körülirásban foglalt minőségi határozmányok mérvadók.

A kereskedelemben általánosan előforduló czikkek a legjobb minőségben szállitandók.

A kiirt tárgyakra vonatkozó szabványrajzok, melyeknek a butorokra vonatkozó részei a minőségi feltételeket is részben tartalmazzák, valamint a fent elősorolt 1—16. csoportoknak megfelelő ajánlati ürlapok a magyar kir. államvasutak igazgatóságánál (anyag és leltári beszerzési szakosztál 75. I. em. 51) a hivatalos órákban naponkint megtekinthetők, az ajánlati ürlapok dijtalanul, a rajzok és feltételek pedig a megállapitott egységi ár lefizetése mellett megszerezhetők.

Az ajánlati ürlapok ezenkivül a zágrábi üzletvezetőségnél Zágrábban (Zrinyi-tér) is kaphatók, a hol a feltételek és szabványrajzok is megtekinthetők.

Ugyanezen hivatalokban megszerezhetők a szállitandó tárgyak minőségére vonatkozó egyéb felvilágositások is. A hivatkozott mintadarabok egy része a budapesti központi szertárban megtekinthető. Minden ajánlóról feltételeztetik, hogy a szállitási feltételeket, a szabványrajzokat, a mintákat és a tárgyak teljes körülirását mindenben ismeri és elfogadja.

Ajánlani lehet az egyes csoportokra egészben vagy részben, megjegyeztetik azonban, hogy csak azon versenyző czégek ajánlatai fognak figyelembe vétetni, *kik ez ajánlathoz csatolt kereskedelmi és iparkamarai, be nem jegyzett czégek pedig illetékes első foku politikai hatósági bizonyitványnyal igazolják azt, hogy az ajánlott tárgyakat a magyar szent korona országainak határain belül létező saját gyáruk vagy műhelyükben készitendik*, illetve, hogy ezen tárgyak gyártására, illetve szállitására képesek és berendezvék.

Ajánlani csakis az igazgatóság és a zágrábi üzletvezetőségnél dijtalanul kapható ajánlati ürlapokon lehet, melyek a fenti csoportoknak megfelelnek.

Az ajánlatokban csak tiszta egységi árak teendők ki, tehát oly ajánlatok, melyek az ajánlati árakból százalékos leengedéseket tartalmaznak, figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlott egységi árak az ajánlati ürlapokban felvett egységek szerint bermentve a budapesti vagy a zágrábi szertárba szállitva, mely körülmény az ajánlatban világosan megjelölendő — tüntetendők ki. Ajánlattevő ajánlatában kötelezőleg tartozik kijelenteni, hogy a szállitandó tárgyakat kizárólag az ország határán belül létező gyárában vagy műhelyében fogja készittetni, jogában állván a m. kir. államvasutak igazgatóságának magának a gyártás folyama alatt erről kiküldöttjei által meggyőződést szerezni. A szállitandó összes tárgyak alkalmas helyen m. á. v. czégjegygyel és *a gyáros kereskedelmileg bejegyzett védjegge vagy czégjegyével látandók el.*

Az összes tárgyak beszállitásának záros határideje 1887. szeptember hó 30. napja, meg van azonban engedve ezen határidőnél előbb is szállitani esetleg részszállitásokat eszközölni.

A beszállitott és kifogástalanul átvett tárgyak értéke az átvétel után 14 napra fog a szállitónak kifizettetni s az alábbiak szerint leteendő ovadék is ugyanekkor visszaadatni.

A szállitási határidő be nem tartása esetén tartozik a szállitó a késedelem minden napja után a nála megrendelt egész mennyiség értékének 1 száz. egy századját birság czimén a m. kir. államvasutak igazgatóságának fizetni, mely birság a kereseti összeg és az ovadékból levonható.

Az ajánlattal elvállalt kötelezettségek teljesitésének biztositásául köteles minden szállitó az ajánlott egész mennyiség értékének 10 százalékát az ajánlati tárgyalást megelőző nap, vagyis aug. 19. déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak központi főpénztára, illetőleg a zágrábi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A szállitott tárgyak minőségének megitélése tekintetében minden szállitó aláveti magát a m. kir. államvasutak átvevő bizottsága határozatának és kötelezi magát a meg nem felelő minőség miatt visszautasitott tárgyakat az értesités vételétől számitandó 10 nap alatt megfelelőkkel pótolni. A m. kir. államvasutak igazgatóságánik jogában áll az ajánlatok között tekintet nelkül az árakra szabadon választani, továbbá a kiirt mennyiségekből tetszés szerinti részmennyiségeket megrendelni, esetleg a czél elérésére másféle intézkedéseket is tenni.

Az ivenként 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külczimmel: *„Ajánlat a m. kir. államvasutak részére, a sunja-uj-gradiskai vonal felszerelésére 42711—1887. szhoz“* 1887. augusztus 20-ának déli 12 órájáig az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályának főnökénél (Andrássy-ut, 75. I. em. 51 ajtó) Zágrábban pedig az üzletvezetőség főnökénél benyujtandók vagy posta utján beküldendők.

A bánatpénz ugyanott f. évi augusztus 19-ének déli 12 órájáig leteendő. Mindegyik ajánló köteles a pályázati határidőtől kezdve az ajánlatok felett hozandó határozatig ajánlatával szóban maradni.

Az itt elősorolt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitüzött határidőre érkeznek be vagy távirati uton tétetnek, figyelembe nem vehetők.

A szállitás elnyerése esetén minden szállitó köteles beleegyezni abba, hogy kereseti összegéből egy pro mille (ezer forint után 1 forint) a m. kir. államvasutak alkalmazottainak segélyalapja javára levonassék.

Jelen szállitási ügyletből felmerülő bélyeg-illetékek az 1881. XXVI. t. cz. 10. §-ában megszabott módon a kereseti összegek felvételénél rovatnak le.

Budapest, 1887. julius 24-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

A magyarádi és ménesi bortermelők
szövetkezete
borainak árjegyzéke.

Aradon, Deák Ferencz-utcza 33-34., sz.
(Heim-féle házban.)

Fehér borok
72 czentiliteres palaczkokban:

Magyarádi asztali bor	20 kr.
Magyarádi asztali bor	25 kr.
Magyarádi asztali bor I	30 kr.
Magyarádi bakator	35 kr.
Magyarádi bakator, ó	45 kr.

Literes palaczkokban:

Asztali bor	22 kr.
Magyarádi asztali bor	28 kr.
Magyarádi asztali bor	35 kr.
Magyarádi asztali bor I	40 kr.
Magyarádi bakator	55 kr.
Magyarádi bakator, ó	60 kr.
Ménes gyoroki asztali bor $1^4/_{10}$ lit. palaczkban	28 kr.

Vörös borok
72 czentiliteres palaczkokban:

Ménes-gyoroki	25 kr.
Ménes-gyoroki	35 kr.
Ménes-gyoroki	45 kr.
Ménesi szemelt bor	55 kr.

Hectoliterenként hordókban:

Ménes-gyoroki fehér	13—15 frt.
Magyarádi fehér bor	18—20 frt.
Magyarádi I	25 frt.
Ménes-gyoroki vörös bor	24 frt.
Ménes-gyoroki vörös bor	28 frt.
Ménesi vörös	35—60 frt.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek, melyek legczélszerübben **postautalvány,** vagy utánvét mellett eszközöltetnek.

Próbaküldemények postán (3 üveg egy 5 kilós csomag) **bérmentve** küldetnek 2 frt. 2 frt 20 kr. és 2 frt 40 krért; **vasuton** 16 palaczk 8 frtért, különböző borainkból összeállitva, üveg és csomagolást beleértve.

A bor-árak aradi pinczénkben hordó és palaczk nélkül értetnek, fizetendők Aradon. Kivánatra hordókat kölcsön adunk, az átvevő azonban azokat egy hó leforgása alatt tisztán és bérmentve visszaküldeni, vagy árát megfizetni tartozik. Palaczkért külön 10 kr. számittatik, üres palaczkok tisztelt megrendelőinktől darabonként 10 krban visszavétetnek. 360—22*

Boraink kaphatók:

Bisztriczky J. utóda, Guttmann Samu, Schenk E., Hödel Emil, Dratsay Lajos, Adler A., Irsa M., Domonkos József, Faber Antal kereskedő uraknál és főraktárunkban Deák Ferencz-utcza 33-ik szám.

A pinczénkből kikerült palaczkok czégünk bélyegét a dugón beégetve viselik, mire t. vevőinket különösen figyelmeztetjük.

Eladó szőllő.

Magyaráton

egy kitünő karban levő

4 holdas szőlő,

lakó-ház, teljes **pinczefelszerelés** és **terméssel** együtt 553 3.3

ELADÓ.

Bővebb felvilágositást nyerhetni:

Aradon, Kiss Ernő-utcza 5. sz. alatt.

984—1887. K. B. Aradmegye közigazgatási bizottságától.

Hirdetmény.

A szent-anna-kisjenői vasut-vonal czéljaira Csernovics-Simánd község határában szükségelt területekre nézve a vasut-vállalat által az illető telektulajdonosokkal megkisérlett egyezség nem sikerülte folytán s az engedély okmányszerü kisajátitási jog alapján, közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának f. évi julius hó 28-iki 30,617—1887. sz. alatt kelt intézvényével a kisajátitási eljárás elrendeltetvén, ennek az e végre kiküldött bizottság utján eszközlendő megejtésére határidőül Csernovics-Simánd községházához f. évi **augusztus 25-ikének d. e. 9 órája** tüzetett ki s a kisajátitási terv és összeirás Csernovics-Simánd község elöljáróságához azon meghagyással küldetett ki, hogy azokat a tárgyalást megelőzőleg legalább 15 nappal a községházánál közszemlére tegye ki, — az érdekeltek mindenikének jogában állván, hogy a kisajátitási tervet és összeirást megtekinthesse és netaláni észrevételei vagy kifogásait a tárgyalás alkalmával előadhassa.

Mi is az 1881. XLI. t.-cz. 34. §-a értelmében az érdekeltek tudomása végett azzal tétetik közhirré, hogy a bizottság a kisajátitási terv megállapitása fölött akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem is jelenne meg.

Aradon, 1887. aug. hó 1-én.

A főispán távol:

Ormos,
alispán.

556 3—3

Az aradi piaczon

hallatlan csoda!!!

Női ingek 65, 80, 90, 1.80 krig. 188—2.*
Eji corsetták 65, 75, 90, 1.80-ig.
Fehér alsó-szoknyák 90, 1.—, 1.20 frtig.
Férfi ingek chiffon, pique, kreton vagy oxford 1.— 1.10 1.20, 1.40, 1.50 frtig,
Férfi harisnyák párja 8, 10, 12, 15, 40 krig.
Gyermek harisnyák 8, 9, 10, 12, 15, 20, 25, 30-ig
Női harisnyák fehér és szines 15, 18, 20, 25.
Kretonok és szattenok 16, 18, 20, 25.
Koczkás és szines szövetek 16, 20, 25.
Férfi kalapok legujabb divatnak 1.20, 3.50-ig.

Gyermekkocsik, kézi kosarak, utazóbőröndök, nap- és esőernyők, sétapálczák, nyakkendők, keztyük, paplanok, asztalnemüek, ágytakarók, gyermek-ruhák legujabbak nagy választékban s **meglepő olcsó árakon** kaphatók:

Kilényi Adolf

Aradon, főtér 20. sz. a., a „Kék golyó“-hoz.

Kiadó üzlethelyiség.

B.-Csabán

a főtéren lévő **Biener B.** és **Laszki**-féle házban, mely a város legszebb és legélénkebb helyén fekszik,

egy tágas

üzlethelyiség

és hozzátartozó magtárral együtt

bérbe kiadó.

Bővebb felvilágositást nyujt:

Biener B. és Laszki-czég
B.-Csabán.

Rosenberg Jakab

uri és női különlegességek áruháza

Aradon, Templom-utcza, Minorita-palota,

Bátorkodom a n. é. közönségnek figyelmét felhivni a még raktáromon levő összes czikkeimre, melyeket

határozott szabott gyári árakon

készpénz fizetés mellett

elárusitok.

Egyuttal bátorkodom becses tudomására hozni, hogy a bolti **felszerelések** eladók; az üzlethelyiség kiadó, s az egész üzlet egyszerre is eladatik.

Minél számosabb látogatásért esedez

Tisztelettel

ROSENBERG JAKAB.

483 17*

1218—1887. Arad sz. kir. város polgármestere.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, miszerint Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsaga legtöbb adót fizető tagjai 1888. évre érvénnyel birandó névjegyzékének összeállitására alapul szolgáló adóhivatali kimutatás 1887. évi augusztus hó 8-tól 17-ig bezárólag az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §. rendeletéhez képest a városháza tanácstermében közszemlére kitétetik.

Salacz,
kir. tanácsos, polgármester.

Árlejtési hirdetmény!

A város részére a folyó évben szükséges kocsiut kövezésre alkalmas minőségü 7250 darab 18 cm. méretü köbkő és 500 darab 18|27. cm. méretü kötő-kő szállitása iránt 1887. évi **augusztus 9-ik napjának d. e. 10 órakor** a városház földszinti termében árlejtést tart a gazdasági szék.

Kikiáltási ár 1000 drb köb-kőre 240 frt, megjegyeztetik, hogy a kötő-kövekből kettő, három köbkőnek számittatik.

Bánompénzül leteendő 240 frt pénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandó be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja. Az árlejtési feltételek a gazdasági szék elnökénél, Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.

Varjassy Lajos
aljegyző.

Jótállás. Betanitás.

Weisz Mór-né

legrégibb varrógép-raktár Aradon, főtér 21. sz. 1-ső emelet,
a megyeházzal átellenben.

Csoda és mégis való!

28 frt egy egész uj **Singer** családi **varrógép**, szekrénynyel, minden készlettel, legjobb szerkezet, kitünő, szép kiállitásban,

35 frt egy egész uj **Singer Medium varrógép** iparosok számára és női ruha készitésre. Szép kiállitásban és teljes felszereléssel.

44 frt egy nagy **Singer 4. számu legnagyobb varrógép,** nehéz szabó, czipész- és szürszabó-munkákra, egész uj éz minden készletekkel.

Ezen gépek méter-mértékkel, hajócska kivető készülékkel, öngombolyitóval, kerékkiváltóval, karikán járó állványokkal és minden a géptechnicában feltalált összes ujdonságokkal van ellátva.

38 frt egy nagy **Howe C. 4. számu varrógép**, egész uj, Huyfer nagy kerékkel, minden készlettel.

68 frt egy nagy **J. Auger Newyork varrógép**, legnagyobb szabó és szürszabó gép.

75 frt egy 37 ctm. hosszu karral szerkesztett **Cylinder Elastique** nagy varrógép, (ugynevezett könyök-gép) álló hajócskával és körüskörül varróképességgel.

13 rt egy Express kézi varrógép.

18 frt egy Rhemánia kézi varrógép, dupla-tüző és vasalapzattal.

Singer gépekhez való tűk darabja 3 kr., Howe, Wheeler & Wilson, Cylinder és egyéb gépekhez tűk darabja 4 kr.

Minden gépalkatrész az eddigi árhoz képest 50%-kal olcsóbb.

Ezen feltünő olcsó árak csakis abból az okból lehetségesek, hogy nem tartok drága bolthelyiséget, sem ügynököt, sem utazót, mi temérdek költségekkel jár és készpénz fizetés mellett minden veszteség is ki van zárva.

Hitelképes vevők, közmegállapodás után csekély ártelemeléssel, **részletörlesztés mellett is vehetnek.** 401—18.25

Nagy **gépjavitó műhely,** legjobb és legolcsóbb kiszolgálással.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

Nyomtatja a »Széchenyi irodalmi intézet« Aradon.